

O D P I S

ábo

Wiadomość pewna ná opáczne nowin
płonnych wdanie. Roku 1627. y

Do Czytelnika.

Wiały sie temi czasŷ listy / a z nich powieści lataly
o tym czego nigdy nie bylo / z szkoda / slawa takich lu
dzi / ktorŷch każdy dobry powinien ochraniać. Wiec
aby sie osukańie y omyśka odkryła / wiadomość ta wy
śła / dla tych ktorzy prawde miłuiac na niey pewnie
prześłana. Czego sobie Czytelniku maś życzyć.

O D P I S

ábo

Wiádomość pewna ná opáczne
vdánie nowin płonnych.

Prawdzie nie dáć wiáry / płonnyh teź nowinom
porycze wierzyć / rowny iest wystepek : tám wo
por / tu lekkomyślność : niemáta škoda z zámiesz
cháney pewności / omyłki ulubioney / dobrze powie
dział Liuius : Fidei damna , maiora sunt omni aestimati
one. Tych czasow zásiegał nie ieden pewney wiádo
mości z Wársawy zwłaszcza / o wieści / snadź po cás
lym tym Krolestwie puszczoney takiey. Osoba iedná
z przednich Senatorow / w Kościele ktorymśi Miá
sta głównego w Polsce / przed wielá ludzi oznaymiłá
o przyiáchaniu Krolewica J. M. Kazimierzá do Krá
kówa ná Koronácy / nieznácznie iedná / w rydwá
nie z máta dosyć gwárdya. Do powieści swoiey po
wazney / onze Pan przydał y świádectwo / kogoś wiá
ry godnego / ktory twierdził iż widział swemi oczymá
Krolewica J. M. prosto do Jezuitow wiezdziácego.
Nowiná tá pochob swoy wzięłá z Mándsfeleczyków /
o ktorych támże wdawano / że ex condictamine Cesá
rzá y Krolowey Jey M. oni mieli te Koronácy / moga
gdyby ináczey być nie mogło / do skutku przywieść.

Przedko sie tá wieść z Králowá po odleglych rozniostá
mieyscách / y iáko przeciwna / zwyczáyney w tym Páń-
stwie słuśności / w ktorým libera Principis electio pá-
nuie / nie iednego obeślá / drugiey oney dawnieyszey
pámieć wznowiájac / o porozumieniu iákimśi Króla
J. M. z Gustawem. Tym wzruszeni niektorzy Pá-
nowie / chwalili przymierze w Instantciech mimo con-
sensus Jego K. M. ná czas zawárte / zyczac y tá m dalsze-
go y w Prusiech podobnego / áby obywatéle Oyczy-
zny od postronnego nieprzyiáciela pókoiem vbespierze-
ni / o domowey exorbitáncyey y bezpráwiu pomyslii.

Ná takie nowiny dáie sie wiadomość pewna tym
ktorzy z lekomyślności przedko iey wwierzyli / lubo in-
nym ktorzy wieści psonności widza / rádzi ia iednák
miedzy ludzie sieia / pierwszym oney wynalazcom wier-
nie pomagaiac / áby sie z tad zázwiela niecheć y niena-
wisć w poddánych przeciw Pánu / Królowi Jego M.
Te tedy powieść káždy zá opáczna musiał vznác / kto-
ry Roku tego / 1627. ná chwalebne swieto Bozego
Ciála y oktawę przybył do Wárszawy. Widziáł tych
dni w Kościele / y ná Processyey przy Królu Jego M.
y Królowey Jey M. obecnego Królewicá J. M. Ká-
zimierzá z drugieimi Królewicámi Jch MM. Patrzył
káždy ná ten piękny y nowy in publico widok z niemá-
lá radoscia swoia / winsuiac Królowi J. M. y Kró-
lowey Jey M. vciechy / ktora y poddánych wierne so-
bie sprzyiáiacych w wesełic racyli / prosiac teź Boga / á-
by tá pierwsza Królewicow Jch MM. w tryumfie ie-
go tu

Go tu ná ziemi ochotá / bylá zadátkiem / przystých wy-
sokich iemu chwalebnych / Rzeczypospol. wzytecznych
posług. A tu wdanie ono o wyjezdzie Krolewica J.
M. Kazimierzá do Kráková ná Koronácy / smiech
w niewierzacych takim plotkom / wstydn in authoribus
& promotoribus fabulæ sprawiło : bo iesli ná to tam
Krolewic J. M. iáchal / niemiál iscie odiezdzić ázby
sie namniemy o to byl pokusil / máiac iáko powiádano
porozumienie z Mándsfeldyany. Abo iesli Krákov
nowego Pána w rydwanie przyial / y w Koronie inż
widzial / Wárszawá nie w rydwanie ále w kárecie wra-
cáiacego sie miála przywitac / y tryumfem poddán-
stwo oswiadczyć / chybaby inż Krolowie nowi Polscy
miasto káret / ábo konney iázdy rydwany sobie przy
Koronácyách vlubili.

A to niemiemy smiesna / ze nie do Zamku Kráko-
wskiego / ále do Pánow Jezuitow w onym rydwanie
Krolewic J. M. ná Koronácy wiáchal : zafraszowac
to to nie pomály Ich MM. PP. Akadémikow Krá-
kowskich ktorzy im skol zabramiata / pogotowiu Ná-
iestatow Koronnych. Lecz iáko ludzie bieгли y eruditi-
onis amantes, mogli wiedziec / iz w skolách Krolow
nie Koronniá / chyba ludicre ad excitandam studij ala-
cricatem pápierna korona / dla ktorey niemiál po co
Krolewic J. M. w rydwanie do Jezuitow Krákow-
skich jezdzic. Nie trzeba pobudka dziecinna do wyso-
kich rzeczy przyhecac Krolewica J. M. ktory z przy-
rodzenia wspanialepánskiego / z pilnego przy pobo-
zności

zności wychowania / y lat samych / dosyć pochopny iest
do wszytkiego co sie wielkim nazwać moze / iuz ono do
brze rozumieiac / y za okazy vzywaiac / co rądzi mądry
Seneká: Magno animo de rebus magnis iudicandum
est.

Ami też do školney Koronácyey Mándsfeldyan trze
bá bylo / dobrze vczynić raczył Krol J. III. pogardzai
iac posługami ich / ná ktore sie oddawali nie do Kráko
wá / ale do Prus / przez kilku z poyśrzedká siebie do
Wársawy wysłanych. O czym kto wie / iákoż nie mo
ze być táyno / co sie iáwnie w Wársawie działo / á ie
dnáť przecznie własney wiadomości inſa o tym żołnie
rzu głoſi / siebie samego zniewaza / co bliſko wſpo
mniány powiedział Rzymianin : Miser qui se testem
eontemnit.

Tákim był ſwiádkiem on ktory Krolewicá Jego
III. w rydwanie przez Krákow iádacego widział : ácz
moze być wymowiony zlemi oczymá / ná ktorych pe
wnie ſwántowác musiał / widzac to czego nie bylo /
iesli one miał zaráze / ktora wielki Doctor S. Grze
gorz opisiue : Inuidi oculi deprimuntur, mens accendi
tur, fit in cogitatione rabies, in dentibus stridor. Te
przymioty nienawiſci / niecheći / y przewrotnego áni
muſu / rospuſciły nie ieden wolno iezyk / ná obmowy
dosyć vřázlwe / y nayliſſemu przykre : á coż Náieſta
tom y vrodzeniom Krolewſkim : z ktorych iedne / oznáyo
miem / muſa być nieznoſne vſom pobożnych / y bá
cznych ludzi prze ſwoie grubowymyſlona brzydkoſć :
do táť

o to rat wściekley iadowitości / mienawieć serce zapala /
zeby ostrzy. Inne pokazuia coś subtelności Włostkley /
iako wiec traca / malowane pastwile : ale y ta by na
wietża / z fałszu prosto iako słodki napoy z trucizny za
taze bierze. Jakkolwiek sie dzieie / gani to Bog w piśmie
swoim: In cogitatione tua Regi ne detrahas: surowy za
kaz / ktory mowe y pismo pominawşy : myśl serdeczna
samemu Bogu odkryta od tykánia Krolowskley há
muie dostoiności. Tamze stráşy stárga y sadem: quia
& aues cæli, portabunt vocem tuam, & qui habet pen
nas annunciabit sententiam. Jesli poddani o czesć
Pánsta brác sie nie beda / ptacy ktorzy gebami swoimi
máto sławie ludzkley škodza / wielce cudzemi / á námo
wioşy / co oniz w nie wloza / wrzeszcza do Boga o sad /
krucy piekielni / ci portabunt vocem tuam, á Bog cze
sto iako qui habet pennas predki dáie wyrok.

Bárzo pozytecznie / opátrznosc Boza dla postráchu /
chciała dokázac execucyey niedawnemi czasy / nád kilka
ludzi iezyká rozpuszczoného. W Piotrkowie ná prze
slym Trybunale iakis / iesli sie dobrze nie dobry pomni /
Sleszynski Aryáнин wydal był księge bluznierzka prze
ciw Bogu / nastapil tez ná sławe ludzi wczinowych : sta
rány iest o to / áby one księge kát spalil / odsadzony má
ietności y czci / z gardlem sie nákoniec tułaiac / przed
wşedzie obecnym sędzia vmknać nie mogl : bo wiaz
w bloćie iadać ná koniu / ktorego zsiadşy gdy chce ra
towac / on mu przedniemi nogami leb ná Boga y ludzie
smiały do mozgu przebil / á potym samego w bloćie po
grzebl /

grzebił : tak księga od kątá / pisarz od bestyey zginął.
Zás ná Trybunale dzisieyszym w Lublinie nieiaki Sa-
muel Bolestrásky / o to je heretycka księga Ministrá
iednego takiez bliźnierka z Fráncuskiego ná Polstie
zniewaga Stann Duchownego przetłumaczył / y Kro-
lownie zmarley Siostrze Krolá J. M. przypisał / pe-
wnie nie ná ozdobe J. K. M. więzieniem iest šestá
Miesiecy potarány / księge one Fráncuska / podobny
pierwszemu piecuch spalil / Polstiey to nie potkáto dla
slusznego wzgledu / iednak Sláhcie ktoryby iey uzy-
wal / poczciwe / á plebeius máietnosć y gárdlo ma-
trácić. Te takie peny tych czasow z przeyrzenia Bo-
zego / zá instáncyá chwalebnie odważnych ludzi wzno-
wione / beda hámulcem ná niepowściągliwe tezyki /
ktore po Bogu nie moga sie štódliwiey targać / iáko ná
wysokie Stany y Potentaty / taki iest pomázániec
Bozy y bliscy krwia ábo ráczyey iedni z nim.

A ná ostátek co sie tydze oney / przestárość zgniey
nowiny o porozumieniu z Gustawem. Dziwna rzecz /
ze to porozumienie nie moze sie zrozumieć / ná coby zmie-
rzáto : iesli ná to áby Gustaw przy Szwecey otrzy-
mal y Polste : nie sie z tad nie záwiáze Krolowi J. M.
ktory dla osoby swey / y dla potomstwa Krolestwa
potrzebuie : á bliźsa kópsulá niz kábat / milšy Synowie /
niz brát dáleki / y k temu conditio nierówny : Non de-
bet simul Principem agere maior & minor frater vcy
dobrze Arist. Jesli tej ná to áby Gustaw Szwecey
Krolow

Krolowi J. M. vstapil / Polste osiadly : ná takich
Cygánskich zamiánách / poniewaz y w koniách czesto
bywa omylka : ktorey zabiegaiac Zygmunt August /
Anno 1557. práwo stanowi aby Cygani v nas nie
postawáli : baczni strzega sie ich bázyley w ludziách.
Ociec dobry nie cygani synni / ácz sie zlych z niewoley
wyrzeka : y Krol pobożny do poddánych / Oycem sie
záwse odzywa / chyba by zá przyczyna ich odmianá byé
musialá : Rex subditis imperat , vt parentes filijs , ma-
wial Krol Agefilaus.

Aléc by dobrze ná frymárku nie schodziló / Gu-
staw sie do niego nie zgodzi. Stára przypowieść / Kto
sie ná mleku spárzy / ná wodę zimná dmucha. Wierzył
Krol J. M. iáko Pan szczerý Oycu Gustawá / osuákal
sie ná obietnicy przysiega potwierdzoney : nie wyda
syn táty / y iuz go przeszedl / á zátym nie máš komu tá-
kim wierzyć vpomina Plato : Infania mihi videtur , qui
sibi firmam constantemque amicitiam , cum eo fore
persuasum habebit , qui fraternam perdiderit.

Nád to wšytko onos porozumienie bezrozumne
jest / ábo ráczey rozumu w tym pusto / Kto ie w K. J. M.
wmawia. Przez ták wiele lat niht poslátkowác nieo-
mogl potáiemnych Krolá J. M. rad ná náše zle z
Gustawem. To tylko wiemy / ze Gustaw tych tyrán-
skie we Szwecyey pokaral / ktorzy coš chcieli byli zá-
mysláć ná strone J. K. M. Vnas záš czesto Krol J.
M. pomocy zada ná Szwedá / áz tej nam nie miso o-
miej sluchác y zámysláć. A což potym y Gustawá mor-

derstwie / y Krolá J. M. vprykrzeniu / iesli iest z Gustawem ná Polste porozumienie ? Wiere kiedyby kto záciazał potáiemnie ná Pánstwo do nas kogo z Węgier / ábo ze Fránczey / zwacháloby sie to latwie / y pewnie táki nierádzilby PP. Bráciey / áby koniecznie przeciw nim ná pobor zezwolili / ráczeyby odradzał.

A z tym iáko stać moze porozumienie / co Krol J. M. ták rok vczynić ráczył w Prusiech / pozwalájac do syć iniquis conditionibus ná tráktaty z Gustawem / áby nas ochronil / z vymá swego y Krolewicom Jch M. Práwa ? ácz y to ná nice wywracano. Awo zgoła musí ná sobie doznowáć Krol J. M. co o wšytkich Krolách Monárchá Alexander powiedzial : Regium est, cum bene feceris male audire.

Bá y z owym wdániem trudno pogodzić to porozumienie. Przed rokiem byl v Krolá J. M. Legat Hispánski Comes de Sur, o ktorým zá pewne twierdzono / ácz on sam przeciwna powiádal / ze to nigdy nie bylo / iáko by proszony od Krolá J. M. miał sie postáráć v Krolá Hispánskiego / o pomoc ná wzięcie Kluzy Dunskéy Zundu / á potym y samey Szwecey. Z Gustawem sie námáwiác / á przecie náń náwodzić / chytre to musí býć bárzo porozumienie / ktore ná szerego y Kátolického Pána / Krolá J. M. páść niemoze.

Wiec inż poniechawšy nie zrozumianego tego porozumienia / do pokoju lepiez z Szwedem / ktorego ies dni w Litwie winsnia / ácz cála Litwá od żołnierzow wygłodzona ná nie płáczé / á drudzzy y teras rádzi przy
padaia

padania ná takiz : ále mieliby poglodać ná to co rzekł
Lámachus : Non est in bello bis errare. Bład byl nie
pomoc wedlug obietnice / zátym y powinności w nies
sioney ná cała Polste Krolowi J. M. sposobnemi y nie
poraz ná Seymach od Jego K. M. podanemi szzodo
kami / ktore sie odrzucaly / á inne mniey skuteczne da
wały / ábo tej zgoła zániechaly : á gdy sie ná ono Euri
pidis nie pomniáło : Maximè Mars odit cunctantem,
nieprzyiaciel czasu do szkodzenia vzywál. Bład drugi
niemaly dał teras Prusy Gustawowi przez Pilawe /
ktory w dobrym rzadzie / y spráwiedliwosci datkiem
nieprzeietey / mialby sie nágradzác pæna talionis. Inne
sie bledy pomniáia. Juzby czas popráwić ich : ále nie
przez pokoj / ktory iniuste occupanti dárnie co trzyma /
byle wiecey nie prágnál.

Dzisiaż zezwoli Gustaw ná pokoj / przy Szwe
cyey / Instantciech y Prusiech : tu nam szkodá / tam
Krolowi J. M. ktory saluo iure Krolewicow Jch
M. hæreditario , y mimo naruszenie sumnieniam swo
go / wstapic Krolestwa Szwedzkiego nie moze : iáko y
Krolestwo Polskie / Instant y Prus / chybáby ignauia
y staranie Pánskie síly y rece ná odpor nieprzyiacielo
wi odiele. Lecz to ostatnia ná Krolestwo y Krole
kiedy przychodzi temu podlegac / ktory dopiero Krole
stwa y tytułu Krolewskiego zle szuka / iáko ieden Krol
rzekł : Iniquum certamen esse oportet, in quo victorem pri
uarum esse licet, victum Regem.

Takim pokojem error belli nápráwić sie nie mo
ze: ani

je : ani onym iaki sie zstal nie dawno w Inflantciech.
Sławny y wielki, Hetman Cæsar Iulius napisal : Hoc
vnum est tempus de pace agendi, dum sibi vterque confidit,
& pares ambo videntur. Nie vsal sobie Gustaw / kiedy
przez Pontusã prosił o pokoy w Inflantciech / aby w
Prusiech broił. Nie byl rowny / kiedy na náleganie
J. M. Pána Woiewody Smoleńskiego / na ten czas
Regimentarzã / dáć bitwy niechciał. Teraz do takiego
pokoiu iuz skłonnych námawiać / iest do błedu bład
przydawać. Zostanie pokoy / iesli nie zaraz pozadany /
aby taki / ktory y owce zdrowa zachowa / y willã ná-
syci: O podobny temu słusna sie pod ten czas starać / y
takiemu Krol J. M. nie przeczy. O czym tez inaczey
ludzie mowia / á niź iest rzecz. To pewna : skoro tak
wiernie do pokoiu z Szwedem zachcemy pomoc / iako
go Krol J. M. serdecznie sobie y nam zyczy / zázyiem
go rychley / á zwiádomoscia J. K. M. ktoremu o
woynie y o pokoiu wiedziec iako głowie nalezy.

A każdy co Krolowi J. M. Pánu swemu Miło-
ściwemu iako powinien sprzyia / zyczy tez przy pokoiu
y szczęśliwym á długim Pánowaniu / aby nie pewność
tak lekkomyślnych / lubo co gorssa / vmyslnie škodli-
wych wieści / pewnością prawdy záwstydzona /
iednych od wdania ich / drugich od wie-
rzenia powściągala.

ASOCSE

SR